

ผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริม ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 THE EFFECT OF AUTHENTIC LEARNING USING HISTORICAL METHOD TO PROMOTE THE CRITICAL THINKING ABILITY OF GRADE 8 STUDENTS

ภูธร สุคันธวิช^{1*} และมนสิข สิทธิสมบุญ²
Puthorn Sukhanthawanit^{1*} and Monsit Sittisomboon²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: thepop_ing@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) จากการสุ่มเป็นห้องเรียนได้มา 1 ห้องเรียน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 17 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) บทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และ 2) แบบทดสอบวัดการคิดเชิงวิพากษ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 80.18) 2) ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง วิธีการทางประวัติศาสตร์ ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์

Abstract

This research aimed 1) to study the critical thinking ability after learning with authentic learning by historical method to promote the critical thinking ability of grade 8 students, and 2) to compare the ability of critical thinking ability after learning with authentic learning using historical method to promote the critical thinking ability of grade 8 students with standard level of average 75%.

The sample used in this research was 30 of grade 8 students from Tin-Opart School, Phrae Secondary Educational Service Area Office 1, who were studying in second semester, academic year 2015, derived from sample random sampling. The study lasted 17 hours. The research instruments were 1) The lesson of authentic learning using historical method, and 2) The critical thinking ability test. Data was statistically analyzed by percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follow; 1) The critical thinking ability level after learning with authentic learning using historical method to promote the critical thinking ability of grade 8 students was at the level of “much” (80.18%), and 2) The critical thinking ability after learning with authentic learning using historical method to promote the critical thinking ability of grade 8 students was significantly higher than the criterion of 75% at the level of .05.

Keywords: Authentic Learning, Historical Method, Critical Thinking Ability

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและยืนหยัดอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ ได้อย่างมั่นคง สง่างาม และอยู่ร่มเย็นเป็นสุขนั้นจำเป็นต้องพัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพโดยเริ่มตั้งแต่เยาว์วัยซึ่งปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คนมีคุณภาพ ก็คือ การมีความสามารถในการคิด (Susaurat, 2013, p.1) เพราะความสามารถในการคิดมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากเป็นแหล่งทำให้เกิดพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการแสดงออกถึงความต้องการ ความรู้สึกให้บุคคลอื่นรู้เห็นและจะได้รับการตอบสนองตามความเหมาะสม (Sariwas, 2006, p.105) แต่ที่ต้องพบว่าเป็นปัญหาเรื่องการอ่อนด้อยในการคิด ยิ่งในปัจจุบันสภาพสังคมไทยกำลังเผชิญกับยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร เช่นขณะนี้เราสามารถนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดความรู้และเพื่อประโยชน์อื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งในหลายๆ ครั้งไม่มีการไตร่ตรองและทดสอบให้ละเอียดถึงความถูกต้องของข้อมูล ด้วยเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้จากการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษาสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีคุณภาพมาตรฐานระดับดีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 11.8 เท่านั้น (Sutthirat, 2011)

สภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนถือว่าเป็นเรื่องสำคัญและต้องจัดให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) โดยเฉพาะในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาตามมาตราที่ 22 และมาตราที่ 24 ได้ระบุไว้ว่า มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และ มาตราที่ 24 คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ใน

ข้อ 1, 2 และ 3 กล่าวว่า จัดเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็นรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

การคิดเชิงวิพากษ์เป็นกระบวนการคิดที่มีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำความจริงการเปลี่ยนแปลงใหม่เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีกว่า ถูกต้องเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตและบริบทแวดล้อมและที่สำคัญเกิดผลดีแก่ชีวิต และสังคมส่วนรวมมากกว่าเพราะถ้าปราศจากการคิดเชิงวิพากษ์ เรามักจะคิดว่าสิ่งที่ปฏิบัติ คำสั่ง แนวคิดที่ปฏิบัติอยู่เป็นสิ่งที่ถูกต้อง การตัดสินใจใดๆ จะไม่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองทางความคิดเชิงโต้แย้ง ซึ่งอาจทำให้เกิดการตัดสินใจและส่งผลร้ายได้มากที่สุด (Chareonwongsak, 2003, p.13) สอดคล้องกับ Moonkham (2010, p.34) ที่กล่าวว่า การคิดเชิงวิพากษ์ เป็นความสามารถในการพิจารณาประเมินและการตัดสินใจสิ่งต่างๆ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นที่มีข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้งโดยการแสวงหาคำตอบที่มีความสมเหตุสมผล แต่เนื่องจากระบบการเรียนการสอนไม่เอื้อต่อการให้เกิดการคิด โดยเฉพาะการคิดเชิงวิพากษ์แต่จะเอื้อให้เกิดความคิดเลียนแบบตามที่ได้รับปลูกฝังมาจึงไม่รู้จักการคิดเชิงวิพากษ์ เนื่องจากเมื่อใดก็ตามที่เด็กมีการคิดนอกกรอบที่วางไว้ก็ได้รับการตำหนิ ห้ามปราม ส่งผลให้คิดไม่เป็นเมื่อโตขึ้นก็นำความรู้สึกมาเป็นตัวตัดสินใจตามความพึงพอใจ โดยไม่มีการคิดอย่างถูกต้อง การคิดเชิงวิพากษ์เป็นมิตการคิดที่ทุกคนทุกระดับในสังคมควรเรียนรู้ได้รับการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างเสรีในการรับรู้ การแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการคิดโดยเฉพาะการคิดเชิงวิพากษ์ยังอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก (Sariwas, 2006, p.106) เพื่อชี้ให้เห็นว่าการคิดเชิงวิพากษ์มีความสำคัญในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยคณะกรรมการนโยบายการศึกษาของประเทศได้ประกาศนโยบายของการศึกษาที่แสดงให้เห็นความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์ว่าเป็นแกนนำสำหรับการพัฒนาอุดมมุ่งหมายทางการศึกษาทั้งปวงให้บรรลุผล

การคิดเชิงวิพากษ์สามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงคือได้รับการสอนการฝึกฝน การอบรมจากครูผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญและทางอ้อมคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้และการคิด การพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์นั้นจำเป็นต้องอาศัย การจัดการเรียนการสอนที่จะเอื้อให้เกิดกระบวนการคิด การได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) เป็นแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดหลักการเรียนรู้ตามสภาพจริงของ Newmanet, et al. (1995) 5 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการคิด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทจริง มีการปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้เปิดโอกาสในการคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และมีการประเมินผลตามสภาพจริงอีกทั้งยังเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงจำเป็นต้องมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการมีขั้นตอนเข้ามาช่วยให้การจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาการคิดเชิงวิพากษ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็คือ วิธีการทางประวัติศาสตร์ Sripahol (2010, p.141) ได้กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีเหตุผล รู้จักคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบอย่างมีเหตุผลเพราะมีการตั้งปัญหาและตั้งสมมติฐานและคิดหาคำตอบตามสมมติฐานนั้น ฝึกการแสวงหาความรู้ ศึกษาค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองตามเหตุและผลคำตอบตามสมมติฐานนั้น วิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนสรุปหาข้อเท็จจริงนำไปสู่การคิดแก้ปัญหาจากเหตุไปผล สอดคล้องกับ Sutthirat (2011, p.18) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการศึกษาหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวของมนุษย์ในอดีตให้มีความ

สมบูรณ์ นำเชื่อถือและตรงกับสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงให้ได้มากที่สุด โดยอาศัยจากหลักฐานทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ผ่านการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานและจัดความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยการเรียบเรียงและนำเสนอค้นคว้าเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีเหตุผล

ดังนั้น ในจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่จะส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์จึงเป็นกระบวนการที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดโดยเฉพาะการคิดเชิงวิพากษ์ ตามทฤษฎีแนวคิดของ Ennis (1985, pp.58-62) ที่กล่าวว่า การคิดเชิงวิพากษ์ซึ่งเกิดขึ้นได้นั้นต้องมีองค์ประกอบหรือทักษะจำเป็นที่สำคัญซึ่งประกอบด้วยกัน 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะการนิยาม 2) ทักษะการตัดสินข้อมูล 3) ทักษะในการอ้างอิงในการแก้ไขปัญหาและการสรุปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่ง 3 ทักษะนี้จะเกิดขึ้นได้จากกระบวนการตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการนิยามและตั้งคำถามเพื่อกำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูลหลักฐานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การประเมินคุณค่าโดยการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานด้วยการวิเคราะห์ วิพากษ์ ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์และตีความสรุปความรู้เพื่อจัดระเบียบข้อมูล สู่ความรู้ใหม่ ขั้นที่ 5 การนำเสนอข้อมูลอย่างมีเหตุผลและเชื่อมโยงสู่โลกแห่งความเป็นจริงในประเด็นที่เลือกศึกษา ซึ่งกระบวนการ 5 ขั้นนี้จะเป็นตัวนำผู้เรียน ให้เกิดการคิดเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดของ เอนนิส โดยผ่านการตั้งเป้าหมายในการคิดระบุประเด็นในการคิดได้โดยการนิยามกำหนดประเด็นปัญหา มองหาหลักฐานที่ถูกต้องจากการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยได้รับการสนับสนุนทางสังคมระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ประเมินข้อมูลด้านข้อเท็จจริง มีการคิดไตร่ตรองและการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการวิเคราะห์โต้แย้ง ให้อิสระให้การคิดโดยการวิพากษ์หลักฐานที่ได้สืบค้นนำไปสู่การคิดขั้นสูงจากตัดสินข้อมูลเท็จข้อมูลจริงจนนำไปสู่ความเข้าใจในแก่นของความรู้ในเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ สามารถหาคำตอบในการสรุปและเชื่อมโยงสู่โลกแห่งความเป็นจริงนอกเหนือจากห้องเรียนจนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันท่ามกลางข้อมูลข่าว ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับวิธีการทางประวัติศาสตร์จะส่งเสริมเกื้อหนุน กระตุ้นและส่งเสริมในการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ได้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อบังเกิดผลตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ผ่านมาผู้วิจัยพบว่ายังมีปัญหาที่ทำให้ไม่สำเร็จโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ของครูที่ยังไม่สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่หลากหลายยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอันเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน จากปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนแบบท่องจำซึ่งไม่ได้มีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะเนื้อหาประวัติศาสตร์จะเน้นให้นักเรียนท่องจำมากกว่าให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง จึงทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อจำเรื่องราวต่างๆปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิด ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของ Yommana (2011) พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ มักพบครูสอนด้วยวิธีการบรรยาย การให้นักเรียนท่องจำ การอ่านจากเอกสารตำรา ที่ครูสอนเพียงเล่มเดียวขาดการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย ไม่น่าสนใจ และไม่มี การนำแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ปัญหานี้ ยังสอดคล้องกับ Doemsunther (2012) ได้กล่าวว่า ปัญหาสำหรับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังจัดการเรียนการสอนโดยเน้นเนื้อหาและความจำมากกว่ามุ่งกระบวนการคิดเป็นผลให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึกทักษะในการคิด จากปัญหาในการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้การเรียนการสอนที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้จน

ส่งผลให้ผู้เรียนมีปัญหาด้านกระบวนการคิด กล่าวคือ ผู้เรียนไม่สามารถตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาและคิดพิจารณาหรือเลือกตัดสินใจข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลได้เลย

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการคิด โดยการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ได้ ดังนั้นเพื่อให้ นักเรียนสามารถใช้การคิดเชิงวิพากษ์ในการเลือกพิจารณาไตร่ตรอง ตัดสินข้อมูลข่าวสารที่เข้ามาในชีวิตประจำวันได้อย่างน่าเชื่อถือ และมีเหตุผล ยิ่งในยุคของข้อมูลข่าวสารที่เติบโตอย่างรวดเร็ว การมีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์จะป้องกันไม่ถูกหลอกด้วยข้อมูลข่าวสาร สามารถคิดเท่าทันข้อมูลข่าวสารนั้นได้ จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ โดยทำการทดลองการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นระดับชั้นที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 75 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) จากการสุ่มเป็นห้องเรียนได้มา 1 ห้องเรียน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา พุทธศักราช 2558 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รายวิชา ท้องถิ่นของเรา เรื่อง โบราณสถาน โบราณวัตถุ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ 1) ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และ 2) ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์
4. ระยะเวลาในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาในการทดลอง 17 ชั่วโมง เป็นเวลา 7 สัปดาห์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแบบ One group posttest only design ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการทดลอง และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.1 บทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จำนวน 6 แผน ประกอบไปด้วยหลักการเรียนรู้ตามสภาพจริงของ Newmann (2001) 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสนับสนุนทางสังคม 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) การคิดขั้นสูง 4) การสอนแก่นความรู้ 5) การเชื่อมโยงสู่โลกภายนอก และขั้นตอนกระบวนการตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการนิยาม และตั้งคำถามเพื่อกำหนดปัญหาในประเด็นที่เลือกศึกษา ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูลหลักฐาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การประเมินคุณค่าโดยการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานด้วยการวิเคราะห์ วิพากษ์ ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์และตีความสรุปความรู้เพื่อจัดระเบียบข้อมูลสู่ความรู้ใหม่และขั้นที่ 5 การนำเสนอข้อมูลอย่างมีเหตุผลและเชื่อมโยงสู่โลกแห่งความเป็นจริง

1.2 แบบทดสอบวัดการคิดเชิงวิพากษ์มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ ตามองค์ประกอบของ Ennis (1985, pp. 58-62) ประกอบไปด้วย 1) ทักษะการนิยาม 2) ทักษะการตัดสินข้อมูล 3) ทักษะการอ้างอิงในการแก้ไขปัญหาและสรุปอย่างสมเหตุสมผล ใช้ทดสอบหลังเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

2. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง ในขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

2.1 ผู้วิจัยติดต่อและออกหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวรเพื่อขอความร่วมมือกับโรงเรียนโรงเรียน ถิ่นโอภาสวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นสถานที่ในการศึกษาวิจัยทดลองในครั้งนี้

2.2 ชี้แจงแก่ผู้ดูแลและข้อตกลงเบื้องต้นในการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.3 ดำเนินการทดลองโดยการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน โดยระหว่างดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่วางแผนไว้ในแต่ละบทเรียนการจัดการเรียนรู้

2.4 ทำการทดสอบวัดการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบทดสอบวัดการคิดเชิงวิพากษ์ มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 4 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2 นำกระดาษคำตอบแบบทดสอบวัดการคิดเชิงวิพากษ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (Analytic Scoring Rubric)

3.3 รวมคะแนนและคำนวณหาค่าร้อยละและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์

3.4 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์เป็นค่าร้อยละแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์

3.5 เปรียบเทียบผลการคิดเชิงวิพากษ์หลังจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ด้วยวิธีทดสอบค่าที (t-test one simple) (Saiyod & Saiyod, 1995, p.240)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 80.18)

2. ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ระดับความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 80.18) ทั้งนี้จะเนื่องมาจาก

1.1 การออกแบบบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จัดสร้างตามขั้นตอน กระบวนการต่างๆ ตามหลักทฤษฎีนั้น จัดเป็นแผนการเรียนรู้ที่สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้และกิจกรรมต่างๆ เอื้อต่อการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีอิสระในการคิดและการแสดงออกทางความคิด

1.2 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ช่วยยืนยันผ่านกระบวนการการกลั่นกรองความถูกต้องและความเหมาะสม ตามกระบวนการและขั้นตอนอย่างเป็นระบบรวมทั้งได้มีการแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ

1.3 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการตามขั้นตอนกระบวนการตามสภาพจริงและวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการนิยามและตั้งคำถามเพื่อกำหนดปัญหาในประเด็นที่เลือกศึกษา ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูลหลักฐานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การประเมินคุณค่าโดยการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานด้วยการวิเคราะห์ วิพากษ์ ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์และตีความสรุปความรู้เพื่อจัดระเบียบข้อมูลสู่ความรู้ใหม่ และขั้นที่ 5 การนำเสนอข้อมูลอย่างมีเหตุผลและเชื่อมโยงสู่โลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้น คือกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดและแสดงออก กระตุ้นให้ค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน เริ่มจากมีการนิยามกำหนดประเด็นปัญหา มองหาหลักฐานที่ถูกต้องจากการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยได้รับการสนับสนุนทางสังคมระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ประเมินข้อมูลด้านข้อเท็จจริง มีการคิดไตร่ตรองและการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการวิเคราะห์ได้แย่ง ให้อิสระให้คิดโดยการวิพากษ์หลักฐานที่ได้สืบค้นนำไปสู่การคิดขั้นสูงจากตัดสินใจข้อมูลเท็จข้อมูลจริงจนนำไปสู่ความเข้าใจในแก่นของความรู้ในเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ สามารถหาคำตอบในการสรุปและเชื่อมโยงสู่โลกแห่งความเป็นจริงและส่งเสริมพัฒนาให้เกิดความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์

1.4 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ อยู่ในบริบทจริงโดยมุ่งให้นักเรียนได้ใช้วิธีสืบเสาะ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบสามารถสร้างความรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้กับโลกแห่งความเป็นจริงได้ ซึ่งแสดงถึงความสำเร็จของการทำงาน สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อีกทั้งเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและแก้ปัญหาพร้อมกัน ดังที่ Khammani (2002, p.135) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นการดำเนินการช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนเข้าไปเผชิญสถานการณ์จริง ปัญหาจริงในบริบทจริงและร่วมกันศึกษาเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ข้อมูลและวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะแก้ปัญหานั้นและได้รับผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพในชีวิตจริง สอดคล้องกับ Blackburn (2001) กล่าวว่า การเรียนรู้ตามสภาพจริงว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่ใช่แค่การเรียนรู้ทักษะพื้นฐานแต่เป็นการรวบรวมทักษะต่างๆ ที่มีอยู่ไปปฏิบัติงานที่ต้องการการคิดที่ซับซ้อนและความรู้ที่ลึกซึ้งที่ใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์งานต่างๆ ผลงานเหล่านี้สามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์นอกห้องเรียนส่วนแนวทางหรือกรอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นสามารถใช้เกณฑ์ 3 ประการ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องประกอบด้วย การสร้างความรู้ (Construction) การสืบทางวิชาการ (Disciplined inquiry) และการให้คุณค่านอกเหนือโรงเรียน (Value beyond school) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ English, (1998, p.249) ได้ศึกษาการใช้การเรียนการสอนตามสภาพจริงในโรงเรียนของรัฐ 2 แห่ง ซึ่งเป็นส่วนขยายเพิ่มเติมของ Newmann (1995) ในการศึกษาการปฏิรูปโรงเรียน คำถามการวิจัยคือ ภายใต้อุปสรรคอะไรบ้างที่มาตรฐานการเรียนการสอนตามสภาพจริงจะสามารถนำไปใช้ได้จริงในโรงเรียนสาธารณะทั้ง 2 แห่งนั้น ซึ่งโรงเรียนทั้งสองแห่งมีจำนวนประชากรแตกต่างกัน มีการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีชั่วโมงการเรียนการสอนมากกว่า 50 นาทีต่อครั้ง และแทบจะไม่ปรากฏร่องรอยของการศึกษาตามแนวคิดทางเดิมมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการตนเองและเน้นการเรียนรู้แบบ ใช้ชุมชนเป็นฐาน ผลการศึกษา พบว่า มีการเรียนการสอนตามสภาพจริงคงอยู่แม้ว่าจะมีจำนวนประชากรต่างกันและคงอยู่ในช่วงเวลาที่ยาวนานของการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Drugo (1998, p.299) งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยต่อเนื่องจากการวิจัยในเรื่องการเรียนการสอนตามสภาพจริงในโรงเรียนของนิวแมน ซึ่งเป็นงานที่คู่ขนานกับงานของ English (1998) ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมโดยผู้ที่ได้รับการอบรมเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้โดยเฉพาะจำนวนสี่คนและยังได้รวบรวมข้อมูลจากการบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียนและครูจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งผลการวิจัยสนับสนุนการมีอยู่ของมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริงและสนับสนุนว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริงไปใช้ในการประเมิน การนำการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้ได้จริงในโรงเรียน

2. ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก

2.1 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีกระบวนการและลำดับ ขั้นตอน ที่ชัดเจนเพราะผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ช่วยยืนยันผ่านกระบวนการการกลั่นกรองความถูกต้องและความเหมาะสมตามกระบวนการและขั้นตอนของบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ อย่างเป็นระบบทำให้สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ได้ดียิ่งขึ้นจนส่งผลให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด

2.2 การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้บทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนตามสภาพจริง 5 องค์ประกอบของ Newmann (2001) ซึ่งนักเรียนได้ฝึกทักษะในแต่ละขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการนิยามและตั้งคำถามเพื่อกำหนดปัญหา ในประเด็นที่เลือกศึกษา ขั้นที่ 2

การแสวงหาความรู้ รวบรวมข้อมูลหลักฐานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การประเมินคุณค่าโดยการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานด้วยการวิเคราะห์ วิพากษ์ ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์และตีความสรุปความรู้เพื่อจัดระเบียบข้อมูลสู่ความรู้ใหม่และขั้นที่ 5 การนำเสนอข้อมูลอย่างมีเหตุผลและเชื่อมโยงสู่โลกแห่งความเป็นจริงซึ่ง 5 ขั้นนี้เป็นตัวส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนากระบวนการคิดและความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดทฤษฎี ของ Ennis (1985, pp. 58-62) 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะนิยาม 2) ทักษะการตัดสินใจข้อมูล 3) ทักษะการอ้างอิงในการแก้ไขปัญหาและสรุปอย่างสมเหตุสมผลจนส่งผลทำให้มีคะแนนเฉลี่ยการคิดเชิงวิพากษ์ทั้งรายด้านทักษะและโดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 ทุกด้าน มีคะแนนเฉลี่ย 24.13 คิดเป็นร้อยละ 80.18 แสดงให้เห็นว่าบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สามารถพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดทฤษฎีของ Ennis (1985, pp. 58-62) ได้จากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะการตัดสินใจข้อมูลสูงที่สุดซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.13 คิดเป็นร้อยละ 80.89 แสดงให้เห็นว่าแผนการประเมินคุณค่า โดยการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานด้วยการวิเคราะห์ วิพากษ์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดพิจารณาอย่างไตร่ตรองในการเลือกตัดสินใจได้อย่างอิสระในการตัดสินใจข้อมูลว่าข้อมูลไหน คือข้อมูลจริงที่มีความน่าเชื่อถือหรือข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือจนส่งผลให้เกิดทักษะในการตัดสินใจข้อมูล ส่วนด้านคะแนนทักษะนิยามและอ้างอิงในการแก้ไขปัญหาและสรุปอย่างสมเหตุสมผลก็มีคะแนนที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ สามารถพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jitkul (2012) ได้ใช้ชุดการเรียนรู้โครงการประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ พบว่าชุดการเรียนรู้โครงการประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ จำนวน 4 ชุด มีผลการประเมินชุดการเรียนรู้โครงการประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ที่ค่าเฉลี่ย 2.84, 2.89, 2.84 และ 2.90 ตามลำดับ สรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้โครงการประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ ทั้ง 4 ชุด มีความเหมาะสมมาก สามารถนำไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาการการคิดเชิงวิพากษ์ได้

2.3 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีทางประวัติศาสตร์ดังที่ Gordon, et al. (as cited in Sutthirat, 2011, p.28) ได้เสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเผชิญปัญหาตามสภาพจริง (Real-life problems) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ไปเผชิญปัญหาจริงในบริบทจริงจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน คือโบราณสถาน เป็นการกระตุ้นให้ฝึกคิดในการแก้ปัญหา นั้น สามารถตัดสินใจการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ปัญหา นั้น และร่วมกันศึกษาเรียนรู้เพื่อที่จะแก้ปัญหา นั้นตัดสินใจการกระทำร่วมกัน รวมถึงบทบาทของผู้สอนโดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นเพียงที่ปรึกษาวางแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดเตรียมข้อมูลให้เพียงบางส่วน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เป็นการเรียนรู้ที่ไม่ใช่การท่องจำเนื้อหา ได้ฝึกแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับ Khammani (2002, pp.135-136) ได้กล่าวว่านักเรียนสามารถไปเผชิญสถานการณ์จริง ปัญหาจริงในบริบทจริง และผู้สอนมีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่จำลองหรือสะท้อนความเป็นจริงให้ผู้เรียนได้ร่วมคิดแก้ปัญหาหรือเข้าไปสวมบทบาทในสถานการณ์นั้น นักเรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา และแสวงหาความรู้ ข้อมูลและวิธีการต่างๆจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยในกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนจะได้ศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ความรู้และข้อมูล แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา โดยในการเรียนผู้เรียนจะมีโอกาสได้ตัดสินใจในการทำอะไรอย่างหนึ่งเพื่อแก้ปัญหา ร่วมกัน

2.4 บรรยากาศและบทบาทของครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ โดยส่งผ่านบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนโดยครูได้มีการวางแผนการจัดการจัดกิจกรรมในแต่ละกระบวนการตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์จะเน้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด โดยเป็นผู้สร้างความรู้ ค้นคว้าข้อมูลพิจารณาตัดสินใจความน่าเชื่อถือโดยการโต้แย้ง จนได้ข้อมูลหรือคำตอบที่สมเหตุสมผล

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้พัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนให้เกิดความสามารถในการคิดโดยเฉพาะการคิดเชิงวิพากษ์ เนื่องจากในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้คิดแก้ปัญหา วิเคราะห์ วิพากษ์ข้อมูลหลักฐาน โดยได้ให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ไปเผชิญปัญหาจริงในบริบทจริงและร่วมกันศึกษาเรียนรู้ แสวงหาความรู้และวิธีการต่างๆ และเรียนรู้ที่จะใช้ทักษะต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยใช้ความคิดขั้นสูงความรู้ที่ลึกซึ้งซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถทางการคิดของนักเรียนให้ผู้เรียนได้โดยผู้เรียนนั้นได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยการลงศึกษาแหล่งเรียนรู้โบราณสถานที่จริงได้เผชิญสถานการณ์จริงโดยนักเรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ในการค้นคว้าสืบค้นข้อมูลหลักฐานและการตัดสินใจความน่าเชื่อถือของข้อมูลและสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ไม่ใช่เพียงการท่องจำ ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนประวัติศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้นซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงบทเรียนกับชีวิตจริงจากที่นักเรียนได้ฝึกการสังเกต การวิเคราะห์และร่วมอภิปรายหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบ อนึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอสังเกตจากการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ คือ ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ พบว่าความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สามารถพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนได้ ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องอาจนำวิธีการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดด้านอื่นๆ ซึ่งในการนำไปใช้จริงนั้นควรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้เข้าใจ เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการสอน สื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริงกับวิชาประวัติศาสตร์หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นควรให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสอบถามผู้รู้ในท้องถิ่นเพื่อสร้างความรู้เบื้องต้นก่อนที่จะออกไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้หรือสถานที่จริง

1.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เป็นผู้สร้างความรู้นอกเหนือที่จะเป็นผู้รับตรงตามความต้องการและความถนัดของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การทำงานอย่างมีส่วนร่วมและเกิดความสุขในการเรียนรู้

1.4 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาว่างพอสมควรกรณีที่มีเวลาว่างไม่เพียงพอควรให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนและอาจสอบถามผู้ทรงภูมิหรือผู้รู้ในท้องถิ่นของตนเองเพิ่มเติม

1.5 ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำหลักสูตรหรือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

1.6 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการในแต่ละขั้นตอน ไม่สามารถข้ามขั้นตอนได้ โดยมีข้อสังเกต คือมีการระบุลำดับขั้นตอนในแต่ละขั้นไว้อย่างชัดเจน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีข้อควรระวังที่จะนำไปใช้จริงโดยเฉพาะ ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ รวบรวมหลักฐานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะต้องไปศึกษายังแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกสถานที่ ไม่จำกัดเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว

1.7 ในการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงนั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการมีหลักการ ขั้นตอนที่ชัดเจนสามารถนำหลักการนั้นมาประยุกต์ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ตามสถานการณ์นั้นๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบตัวแปรอื่นในการเรียนโดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติม เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดอนาคต คิดแก้ปัญหา คิดประยุกต์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดบูรณาการและคิดเปรียบเทียบ

2.2 ควรมีการศึกษามูลค่าการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับตัวแปรตามอื่นๆ นอกจากการคิดเชิงวิพากษ์เพราะจะทำให้เห็นการเรียนรู้เกิดมิติในการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเรียนรู้จากตามสภาพจริง จากแหล่งเรียนรู้จริงได้เป็นผู้ปฏิบัติจริง เกิดกระบวนการคิดและลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้นอกสถานที่จริงเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้เรียนกับครูและผู้เรียนด้วยกันกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้เกิดความรู้ที่หลากหลาย และสามารถประยุกต์ความรู้และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้

2.3 ควรทำการศึกษาตัวแปรย่อยการคิดเชิงวิพากษ์ที่มีปัญหาไม่สำเร็จมาเสนองานวิจัยต่อไป

References

- Blackburn, J. (2001). *Authentic learning and teacher evaluation*. Retrieved February 18, 2010, from <http://www.JUEDNE/!IJ.htm>
- Chareonwongsak, K. (2003). *Critical thinking*. Bangkok: Success Media. (in Thai)
- Doemsunther, P. (2012). *A study of grade 10th students' analytical thinking skill in history s31103 course being taught through historical method together with using community learning resources* (Master thesis). Khon Kaen: Khon Kaen University. (in Thai)
- Donovan, M., and Bransford, D. (2001). *How people learn: Bridging res practice*. Retrieved December 20, 2008, from <http://crossroad.georgetown.eru.vk/resources/glossary/authenticlearning.htm>
- Drugo, J. (1998). *Authentic assessment implementation and practice*. [CD-ROM]. Abstract from: Dissertation Abstracts International.
- Ennis, R. H. (1985). A Logical Basic for Measuring Critical Thinking Skills. *Educational Leadership*, 43(2), 45-48.
- English, K. (1998). *Authentic instruction: Implementation and practice*. [CD-ROM]. Abstract from: Dissertation Abstracts International.

- Jitkul, S. (2012). *Learning package development os history projects to develop critical thinking process for Mathayom Suksa 4 students at Suanboonyopatham Lamphun School* (Independent study). Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)
- Khammani, T. (2002). *Science of teaching: A body of knowledge for effective learning management* (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Moonkham, S. (2010). *Teaching critical thinking* (5th ed.). Bangkok: Parbpim. (in Thai)
- Newmann, F. (2001). *Successful school restructuring*. Retrieved 22 December, 2008, from <http://lanes.panam.edu/journal/library/vol1no1/success.html>
- Saiyod, L., & Saiyod, A. (1995). *Research technique*. Bangkok: Suweeriyasarn. (in Thai)
- Sariwas, L. (2006). *Thinking*. Bangkok: Odian Store. (in Thai)
- Sripahol, S. (2010). *Instructional history management in schools*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Stephens, L. M. (2010). *Problem based Learning in an Elementary Social Studies class*. Dissertation Abstracts international. Retrieved September 10, 2010, from <http://proquest.umi.com/pqdweb>
- Susaorat, P. (2013). *Thinking development* (5th ed.). Bangkok: 9119 Technique Printing. (in Thai)
- Sutthirat, C. (2011). *Authentic learning*. Nonthaburi: Sahamitr Printing & Publishing. (in Thai)
- Yommana, J. (2011). *The effects of teaching with historical method on learning achievement and critical thinking ability on the topic of Phuket local history for MathayomSuksa IV Students at Muang Thalang School in Phuket Province* (Master thesis). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)